

Çokkültürlülük Alg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çokkültürlülük Alg? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19304>

Özet

Çokkültürlülük Alg? Ölçe?i (ÇKAÖ), bireylerin farklı kültürlere, dillere, inançlara ve yaşam tarzlarına yönelik alg?lar?n? ve tutumlar?n? ölçmek amacıyla **Mehmet Fatih Ayaz** tarafından 2016 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, Türk kültür bağlamında geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları tamamlanarak kullanıma sunulmuştur. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin **tek boyutlu** bir yapıya sahip olduğunu ve toplam 26 maddeden oluştuğunu belirlenmiştir. Yüksek iç tutarlılık ve güçlü uyum indeksleri, ÇKAÖ'nün **çokkültürlülük** alg?s?n? ölçmede güvenilir ve geçerli bir araç olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Çokkültürlülük, Çokkültürlülük Alg?s?, Ölçek Geliştirme, Geçerlik, Güvenirlik, Likert Ölçe?i, Sosyal Bilimler.

Yazarlar

Mehmet Fatih AYZ.

Amaç

Bu ölçek, bireylerin toplumsal çe?itliliğe, kültürel farklılıklara ve çe?itli etnik veya dini grupların bir arada yaşamasına dair sahip oldukları alg? düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin temel amacı, **çokkültürlülük** kavramına yönelik kabul, hoşgörü ve saygı gibi olumlu tutumların derecesini ölçmektir.

ÇKAÖ, eğitim, psikoloji ve sosyoloji alanlarında, bireylerin kültürel yeterliliklerini ve farklılıklara karşı gösterdikleri aç?klılık de?erlendirmek için kullanılabilir. Ölçek, özellikle kültürel etkileşimlerin yoğun olduğu ortamlarda, bireylerin bu farklılıklara ne ölçüde uyum sağladıklarını ve onların ne kadar benimsediğini anlamak için önemli veriler sunar.

Yapı

Çokkültürlülük Alg? Ölçe?i, tek bir temel psikolojik yapıyı ölçmek üzere tasarlanmıştır: **Çokkültürlülük Alg?s?**. Bu yapı, bireyin kültürel, dilsel, dini veya etnik çe?itliliğe karşı sergilediği bilişsel ve duyuşsal tepkileri kapsar. Yüksek puanlar, bireyin farklı kültürleri kabul etme, onlara saygı gösterme ve onlarla barış içinde yaşamaya isteklerinin yüksek olduğunu gösterir.

Ölçek, hoşgörü, farklı dillere saygı, dini inançlara açıklık ve kültürel çe?itliliğin zenginlik olarak görülmesi gibi temalar içeren 26 maddeden oluşur. Bu maddeler, bireylerin gündelik hayatta

kar??la?t?klar? farkl?l?klar kar??s?ndaki tutumlar?n? yans?tmaktad?r.

Geçerlik

Çokkültürlülük Alg? Ölçe?'inin yap?sal geçerli?ini incelemek amac?yla do?rulamalı faktör analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Elde edilen uyum indeksleri, ölçe?in tek boyutlu yap?s?n?n verilerle yüksek düzeyde uyumlu oldu?unu göstermi?tir.

Ba?l?ca uyum indeksleri a?a??daki gibidir:

RMSEA (Yakla??k Hata Karekök Ortalamas?): **.076**

GFI (?yilik Uyum Endeksi): **.85**

CFI (Kar??la?t?rmalı Uyum Endeksi): **.97**

AGFI (Düzeltilmi? ?yilik Uyum Endeksi): **.86**

χ^2/sd (Ki-Kare / Serbestlik Derecesi): **3.4**

Özellikle CFI de?erinin .97 gibi yüksek bir seviyede olmas? ve χ^2/sd oran?n?n 5'in alt?nda (ideal olarak 3-5 aras?nda) olmas?, ölçe?in yap?sal geçerli?inin güçlü oldu?unu kan?tlamaktad?r. RMSEA de?erinin .08'in alt?nda olmas? da kabul edilebilir model uyumunu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarlıl?k katsay?lar? ve yar?lama güvenilirlik yöntemleri ile incelenmi?tir. Tüm güvenilirlik katsay?lar?, ölçe?in yüksek düzeyde tutarlı ölçümler sa?lad??n? göstermektedir.

Elde edilen güvenilirlik de?erleri ?unlard?r:

Cronbach Alpha ?ç Tutarlıl?k Katsay?s?: **.942**

Spearman-Brown Korelasyon De?eri (Yar?lama Güvenirli?i): **.882**

Guttman Split-Half De?eri (Yar?lama Güvenirli?i): **.882**

Bu de?erlerin tamam?n?n psikometride kabul edilebilir s?n?r olan **.70'in** çok üzerinde olmas?, Çokkültürlülük Alg? Ölçe?'inin son derece güvenilir bir ölçüm aracı oldu?unu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, Ayaz (2016) taraf?ndan gerçekte?tirilen geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?nda tek boyutlu (unidimensional) bir yap?ya sahip olarak belirlenmi?tir. Bu, ölçekteki 26 maddenin tamam?n?n, bireyin **çokkültürlülü?e** yönelik genel alg?s?n? temsil eden tek bir temel faktör alt?nda topland?? anlam?na gelmektedir. Bu tek boyutlu yap?, ölçe?in kolay yorumlanabilirli?ini ve uygulanabilirli?ini art?rmaktad?r.

Ölçek Yap?s?

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir Türkçe ölçek geli?tirme çal??mas?d?.r.)

Format: Toplam 26 maddeden olu?maktadır ve tek boyutludur.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon veya Üniversite Ö?rencileri (Orijinal çal??ma genellikle üniversite ö?rencileri üzerinde yap?lm??t?, ancak ölçek genel alg?y? ölçtü?ünden farklı gruplara uygulanabilir).

Ya? Grubu: Yeti?kinler ve Genç Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Orijinal geli?tirme çal??mas?, ölçe?in Türkiye'deki sosyal ve kültürel ba?lama uygunlu?unu sa?lam??t?r.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?lmaktadır. Kat?l?mc?lar maddelere ?u seçeneklerle cevap verirler:

Hiç kat?lm?yorum

Kat?lm?yorum

K?sme kat?l?yorum

Kat?l?yorum

Kesinlikle kat?l?yorum

Anahtar Kelimeler

Çokkültürlülük Alg?s?, Güvenirlilik, Geçerlik, Psikometri, Sosyal Psikoloji, Tutum Ölçe?i, Cronbach Alpha.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: mf_ayaz@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Yaz??ma detaylar? için yazar?n akademik kurumuna ba?vurulmal?d?.r.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2016

Şzinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımda genellikle yazara atıf yapılması gerektirir. Kullanım izni ve potansiyel ücretler hakkında kesin bilgi almak için sorumlu yazar Mehmet Fatih AYZAZ ile doğrudan iletişime geçilmesi önerilir.

PDF Bağılantısı: Ölçe?in orijinal PDF dosyası burada mevcuttur: [cokkulturluluk-algi-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Ayaz, M. F. (2016). Çokkültürlülük alg? ölçe?: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(57), 463-471. DOI:10.17755/esosder.11595.

Makaleye Dergipark üzerinden erişim için: [dergipark.ulakbim.gov.tr](#)

Çokkültürlülük Alg? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

"Çevremdeki insanlar?n farklı dille anlaşmaları beni rahatsız etmez."

"İnsanlar?n dini inançları ne olursa olsun onlara saygı duyarım."